

မြသန်းတင့်

ကမ္ဘာမြေကြီးသည် နတ်ဥယျာဉ်မဟုတ်

မြသန်းတင့်

ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့တွင် အဖ အမိန့်တော်ရ ရှေ့နေဦးပေါ်တင့်၊ အမိ ဒေါ်လှိုင်တို့ မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ် တွင် မွေးဖွားသည် ။ ငယ်စဉ်က မြိုင်မြို့ တိုင်းရင်းမြန်မာ အထက်တန်းကျောင်း၊ ပခုက္ကူမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အထက် တန်းကျောင်း။ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းတို့ တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ထိုကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့ သည် ။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ပြီး ရန်ကုန်တ က္ကသိုလ်မှ အင်္ဂလိပ်အနုစာပေ၊ ဒဿနိကဗေဒနှင့် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံတို့ ဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရခဲ့သည် ။ ထို့နောက် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေနှင့် ပြစ်မှုဥပဒေတို့ တွင် ဂုဏ်ထူးဖြင့် ဥပဒေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရခဲ့သည် ။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဘဝကတည်းက ဂျာနယ်ကျော်၊ တာရာ၊ ပ ဒေသာ၊ ရှုမဝ၊ ဆန်းသစ်ဦး စသည့် မဂ္ဂဇင်းများ တွင် ဝတ္ထုတိုများ ၊ ကဗျာများ ၊ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည် ။ ၁၉၄၉-၅၀ ရန်ကုန်တက္က သိုလ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာကဏ္ဍ အယ်ဒီတာ၊ ထို့နောက် စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်း၊ ပြည်တော်သစ် ဂျာနယ်၊ တိုးတတ်ရေး သတင်းစာ၊ စာရေးဆရာအသင်းမှ ထုတ်ဝေသည့် စာပေမဂ္ဂဇင်းတို့ တွင် အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည် ။ ပင်ကိုရေး ဝတ္ထု၊ ဘာသာပြန်၊ ခရီးသွားမှတ် တမ်း၊ သမိုင်း၊ ကဗျာ၊ သိပ္ပံ၊ ရသစာတမ်းစသည့် စာပေအမျိုးအစား များ စွာကို ရေးသားခဲ့သည် ။

လိုက်ခဲ့တော့ မြနန္ဒာ၊ ဆယ်ကြိမ်မြောက် အလည်ရောက်ခြင်း၊ နွဲ့ထဲ ကကြာ၊ မမ၊ အမှောင်ရိပ်ဝယ်၊ ထားကျွန်မလင်၊ ကံကောင်း၊ ဓားတောင် ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ဖြတ်မည် ။ မာယာဘုံစသည့် ပင်ကိုရေး ဝတ္ထု များ ။

ဘဝတက္ကသိုလ်၊ စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ၊ ပါရီကျဆုံးခန်း၊ ရှားလော့ဟု
မ်း ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်၊ လေရူးသုန်သုန်၊ ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး၊ ချ
စ်သော ယွန်းခင်ခင်၊ လွမ်းမောခဲ့ရသော တက္ကသိုလ်နေ့ညများ ၊ ခန်း
ဆောင်နီအိပ်မက်၊ သုခမြို့တော် စသည့် ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများ ။

အရှေ့လေတိုက်သောအခါ၊ ပုံတောင်ပုံညာသွား တောလား၊ လွမ်း
မောဖွယ် ကမ္ဘောဇ၊ ဟွန်ဒါယဉ်ကျေးမှု ၊ မေရီပိုဗေးနှင့်
အီကွေတာညများ ၊ မြောက်ဖက်တောင်ကုန်းဒေသမှ အပြန် စသည့် ခရီး
သွားမှတ်တမ်းများ ။

ခေတ်သစ်သမိုင်းဦးကာ၊ ပါမောက္ခတွိုင်ဘီနှင့် ငြင်းခုံခြင်း၊ တော်စတွို
င်း၏ ဘဝအမြင်နှင့် သမိုင်းအမြင်၊ ပါမောက္ခတွိုင်ဘီနှင့် နောက်ထပ်ငြ
င်းခုံခြင်း စသည့် သမိုင်းကျမ်းများ ။

နိုင်ငံတကာ ကဗျာသုံးပုဒ်၊ တဂိုး၏ ကဗျာများ ၊ နိုင်ငံတကာ ကဗျာ
လက်ရွေးစင် စသည့် ကဗျာစာအုပ်များ ။

ရသစာတမ်းများ ၊ နိုင်ငံတကာ ရသစာတမ်းများ ၊
အညတရရုပ်ပုံလွှာများ ၊ ကြေးနီရောင်အချစ်နှင့် ဝတ္ထုတိုများ ၊ လေညင်း
၊ လရောင်နှင့် ဇာခန်းဆီးစသည့် ဝတ္ထုတိုလက်ရွေးစင်များ စသည် တို့
ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည် ။ ယခုအချိန်ထိ စာအုပ်ပေါင်း တစ်ရာ့ငါးဆယ်ခန့်
ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည် ။

၁၉၇၃ ခုနှစ် တွင် စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဝတ္ထု၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ် တွင် လေ
ရူးသုန်သုန်ဝတ္ထု၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ် တွင် ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်ဝတ္ထု၊ ၁၉၉၂
ခုနှစ် တွင် သုခမြို့တော် ဝတ္ထု၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် အချစ်မိုးကောင်းကင် ဝ
တ္ထုတို့ ဖြင့် အမျိုးသားစာပေ (ဘာသာပြန်) ဆုများ ကို ရရှိခဲ့သည် ။

မြသန်းတင့် ကလောင်အမည် အပြင် မြသန်း၊ မောင်သစ်တည်၊ စော

ယွမ်း၊ ထက်အောင်၊ မေမေလှိုင်၊ မင်းနန္ဒာ၊ ရဲအောင်ဇေ၊ အုတ်လှငယ်၊
ဇောတိက စသည် တို့ ကိုလည်း အသုံးပြုခဲ့သည် ။

၁၉၉၈ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၈)ရက်တွင် ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွား
ခဲ့ပါသည် ။

စီစဉ်သူတို့ ၏ အမှာ

ဆရာမြသန်းတင့်၏ မြသန်းတင့်အမည် နှင့် ရေးသားသော ပင်ကို
ရေး ရသစာတမ်းများ ၊ ထက်အောင် အမည်ဖြင့် ရေးသားသော
ဘာသာပြန်ရသစာတမ်းများကို စုစည်း၍ ကျွန်တော်တို့ လင်းဦးတာ ရာ
စာပေမှ လင်းဦးတာရာစာအုပ် အမှတ် (၉) သမိုင်းစကား၊ ပန်းစကားအ
မည် ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည် ။ ထိုစာအုပ်တွင် မြသန်းတင့်၊ ထက်အောင်
ဟူသော ကလောင်အမည် နှစ်မျိုးစလုံးကို ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြခဲ့ပါသည် ။ ယ
ခု လင်းဦးတာရာစာအုပ် အမှတ်စဉ် (၁၄) အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုက်သော
သမိုင်းစကား၊ ပန်းစ ကား -၂ (ကမ္ဘာမြေကြီးသည် နတ်ဥယျာဉ်မဟုတ်)
စာအုပ်တွင် မြသန်းတင့်အမည် ဖြင့် ရေးသားသော ပင်ကိုရေး ရသစာ
တမ်းများ မပါဝင်ပါ။ သို့ရာတွင် သမိုင်းစကား၊ ပန်းစကား -၁ ၏ ဆက်
တွဲ စာအုပ် ဖြစ်သည့် အတွက် မြသန်းတင့်၊ ထက်အောင် ဟူ၍ ကလော
င်နာမည် နှစ်မျိုးစလုံးကိုပင် ဆက်လက်အသုံးပြုကာ စာဖတ်သူ
မျက်မှောက်သို့ အရောက် ပို့ဆောင်ပေးလိုက်ရပါသည် ။

စီစဉ်သူများ

လင်းဦးတာရာစာပေ

ပါရီက မဟာ ကမီးဆိုင်များ

ကျွန်တော်တို့ သည် လက်ထပ်ပြီးကာစ ပါရီတွင် ရောက်နေစဉ် နွေဦးပေါက် တစ်ညနေ၌ ကျွန်တော်တို့ သည် စိန့်ဆူလ်ပီဆေး လမ်းမကြီး တစ်လျှောက်ကို တအံ့တသြဖြင့် ငေးကြည့်ရင်း လျှောက်လည်ကြပါသည်။ ကျောက်သားဖြင့် ထုထားသည့် ဂိုဏ်းအုပ် ဘုန်းတော်ကြီးလေးပါး စောင့်ကြပ် ခြံရံနေသည့် အဆန်းတကြယ် ထုလုပ်ထားသော ရေပန်းကြီးနားက ဖြတ်လျှောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကမီး ဒီလာမေရီတွင် ထိုင်ပြီး ရှာခွန်းဝိုင်တစ်လုံးကို မှာ ပါသည်။ ယခုနှစ်ပေါင်းလေးဆယ်အကြာတွင် ပါရီသို့ပြန်လာရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်ကထိုင်ခဲ့သည့် ကမီးဆိုင်ကလေးများကို ကြည့်ရန် အချိန်ကောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ (ပါရီသို့လာရလျှင် မကောင်းသည့် အချိန်ဟူ၍လည်း ရှိပါသေးသလော။)

အမှန်ကတော့ ကမီးဆိုင်ထဲတွင် ထိုင်ရသဖြင့် ကိုယ့်အတိတ်ကိုပြန်၍ တွေးတောနိုင်ပါသည်။ ထိုမျှမက ပါရီမြို့ကြီး၏ အတိတ်ကိုလည်း ပြန်၍ တွေးတောနိုင်ပါသေးသည်။ (ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်) ရို့စ်ပီယာနှင့် လီနင်တို့ နှစ် ဦးစလုံးသည် ပါရီကမီးဆိုင်များ ထဲတွင် ထိုင်ပြီး ဝတ္ထုတွေ ရေးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သမိုင်းဆရာ ရောဂျားရှက် တပ်၏ အဆိုအရ အင်ပရက်ရှင်းနစ် ပန်းချီဝါဒသည် “ကမီး”ဆိုင်များ ထဲတွင် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပထမဆုံးသော အနုပညာလှုပ်ရှားမှု တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ပါရီကမီးများ သည် အစားနှင့် အသောက်ကိုသာ ရောင်းချသည့် နေရာများ မဟုတ်ပါ။ မိတ်ဆွေများ နှင့် တွေ့သည့် နေရာ နှင့် စကားစမြည် ပြောသည့် နေရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်လုပ်သည့် နေရာနှင့် အရောင်းအဝယ်ဖြစ်သည့် နေရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သ

တင်းစာဖတ်သည့် နေရာနှင့် အနီးတွင် ဖြတ်သွားနေသော ဘဝကြီးတစ်ခုလုံးကို စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် နေရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဤခမ်းနားကြီးကျယ်သော ကမ္ဘာဆိုင်စနစ် အဆောက်အအုံသည် အာရပ်တို့ အကြိုက်ဖြစ်သော ကော်ဖီသောက်သုံးမှု ဥရောပတွင် ပျံ့နှံ့စပြုလာသော ၁၇ ရာစုနှစ်ထဲတွင် စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ပါရီတွင် ရှေးအကျဆုံး သက်တမ်း အရှည်ဆုံးသော ကမ္ဘာမှာ ရုဒီလာဆိန်း ကော်မယ်ဒီ လမ်းပေါ်တွင် ၁၆၈၆ ခုနှစ် ကတည်းက ဖွင့်လှစ်သော ပရိုကိုပီ ကမ္ဘာ ဖြစ်ပါသည်။ ။ ဘင်ဂျမင် ဖရင်ကလင်နှင့် ဗော်တဲယားတို့ လာ၍ ထိုင်သည့် အခါတွင် မူ ပရိုကိုပီ ကမ္ဘာသည် သက်တမ်းတစ်ရာလောက် ရှိနေလောက်ပြီ။ သူတို့ နောက်တွင် တော်လှန်ရေးသမားများ လာကြသည်။ သူတို့ အထဲတွင် ရှိစ်ဝီယာ၊ ဒန်တန်၊ မာရတ်နှင့် နပိုလီယန်တို့ ပင် ပါဝင်ကြသည်။ ။

၁၉၈၈ ခုနှစ် တွင် ပရိုကိုပီ ကမ္ဘာကို တခမ်းတနား ပြန်၍ ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ။ ပွန်ပီယန် အနီရောင်နံရံများ၊ ၁၈ရာစုနှစ် ဘဲဥပုံ ပုံတူပန်းချီကားများ၊ သလင်းကျောက် မီးပဒေသာဖန်ဆိုင်များ မွမ်းမံထားပြီး စားပွဲထိုးများ အတွက်ကိုလည်း တော်လှန်ရေး ခေတ်တုန်းက ယူနီဖောင်းများကို ဝတ်ဆင်စေသည်။ ။ ခေါင်းလောင်းသံလို မြည်သော စန္ဒရားတစ်လုံးကိုလည်း ထားပေးသည်။ ။ ယင်းတို့ အားလုံးသည် နပိုလီယန်ကပင်လျှင် ရှေးကျသည် ဟု ပြောရလောက်သည့် အရာများ ဖြစ်သည့် တိုင် အစားအသောက်မှာ မူ တော်တော်ကောင်းပါသည်။ ။ ကမာကြော်မှာ နတ်သုဒ္ဓါတစ်မျှပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ပန်းချီကျော် မိုးနေးနှင့် ရေနွားတို့ မကြာခဏ တွေ့ဆုံလေ့ရှိကြသည့် မွန်ပါနာဆေရပ်ကွက်မှ ကမ္ဘာဆိုင်များမှာ လည်း

ပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ ၊ စတိုးဆိုင်များ ၊ မော်တော်ကား ပြခန်းများ ဖြစ်ကုန်ကြပါ ပြီ။ သို့ရာတွင် ဆိန်းမြစ် လက်ဝဲဘက်ကမ်းရှိ ပန်းချီဆရာတို့ ၏ အိုအေစစ်များမှာ မူ ယခုတိုင် ရှိနေကြပါ သေးသည် ။ မွန်ပါနာဆေ ရပ်ကွက်သည် ၁၉၂၀ပြည့်နှစ် တစ်ဝိုက်လောက်တွင် နာမည်အကြီးဆုံး ဖြစ်ပါ သည် ။ ထိုစဉ်က ဟဲမင်းဝေးသည် ကလိုဆီရေး လိုင်းလက်ကမီးတွင် ထိုင်၍ ဝတ္ထုတွေကို ရေးလေ့ရှိ ပါသည် ။ ထိုကမီးဆိုင်ကလေးမှာ ၁၇ ရာစုနှစ် တုန်းက လိုင်းလက် နှင်းပန်းချီတို့ ဝန်းယှက်မိုးနေသော ကမီးဆိုင်ကလေး ဖြစ်ပါသည် ။ လူငယ်ပရိသတ်ကို ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် ဆိုင်အုပ်ချုပ်သူတို့ က အရက်ကောင်တာကို ပြင်ဆင်ကာ စားပွဲထိုးသူများအား နှုတ်ခမ်းမွေးမထားရဟု သတ်မှတ်လိုက်သည့် အခါတွင် ဟဲမင်းဝေးသည် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြင့် ညည်းခဲ့ဖူးပါသည် ။ ကလိုဆီရေး ကမီးမှာ လည်း နောက်တစ်ကြိမ် ပိတ်လုပ်ိတ်ခင် အခြေအနေသို့ ရောက်နေပြန်လေပြီ။ ထိုကမီးဆိုင်က နှစ်လိုဖွယ် အနီရောင် အုပ်ဆောင်းများ လိုပင် ဟဲမင်းဝေးသည် လည်း ထိုကမီးဆိုင်၏ အပြင်အဆင် ဖြစ်နေသည် ။ သူထိုင်ခဲ့သည့် အရက်ကောင်တာနေရာတွင် ကြေးပြားတစ်ပြားအုပ်၍ အထိမ်းအမှတ် လုပ်ထားပြီး ကမီးဆိုင်မှ စားသောက်ဖွယ် စာရင်းကတ်ပြားပေါ်တွင် သူ့ခေါင်းပုံတစ်ခု ရိုက်ထားသည် ။ ထိုကတ်ပြားမှ ဟင်းလျာစာရင်းတွင် ဟဲမင်းဝေး စားလေ့ရှိသည့် ဟင်းလျာတစ်မျိုးပါ၍ ထိုဟင်းလျာအမည်ကို ဟဲမင်းဝေး မတ်စတပ်ဟု အမည်ပေးထားသည် ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် မွန်ပါနာဆေ ရပ်ကွက်သည် ပျောက်ကွယ် တိမ်ကောသလောက် ဖြစ်သွားသည် ။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ နှင့် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ ၌ ပျော်ပွဲစားရုံဖွင့်သည့် လုပ်ငန်း ခေတ်စားလာပြန်သည့် အတွက် အတော်အတန်ပြန်၍ ခေတ်စားလာပါ

သေးသည် ။ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာများ ဖြစ်ကြသော ဟင်နရီမီးလား ၊ လော့ရင့်စ်ဒါရဲ၊ ဆင်မျူယယ်ဘက်ကတ်တို့ အိုးအိမ်သဖွယ် စားသောက်နေထိုင်ခဲ့ကြသော စပါးကျိုကြီးနှင့် တူသည့် ကာပိုလီကဖီး၏ ကံကြမ္မာကို ဖောက်သည် ဟောင်းကြီးတို့ က ယခုတိုင် ဝမ်းနည်းတသမဆုံး ဖြစ်နေကြပါသေးသည် ။ ထိုကဖီးဆိုင်ကို ပျော်ပွဲစားရုံများ ဖွင့်သည့် ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုက ဝယ်ယူလိုက်ကာ ဖြိုပစ်လိုက်ပြီးနောက် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ခေတ်မီပျော်ပွဲစားရုံကြီးတစ်ရုံ ဆောက်လိုက်ပါသည် ။ ပို၍ စိတ်မချမ်းသာစရာ ကောင်းသည် မှာ တစ်ခါက အတွေ့အကြုံမရှိသည့် စာရေးဆရာတစ်ဦး ဟင်နရီတူးလူးအကြောင်းကို ဇာတ်လမ်းရေးခဲ့ရာ၊ အလူးကြော်တစ်ပွဲကို တစ်ဒေါ်လာလောက်နှင့် ရောင်းခဲ့ရာ၊ အခင်းအကျင်း အဆောင်အယောင်တို့ ကင်းဝေးရာ၊ ထိုကဖီးဆိုင်ကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အသွင်ပြောင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။ ကဖီးဆိုင်တစ်ပိုင်းကို အလွန်ကောင်းသည့် ငါးဟင်းလျာ ပျော်ပွဲစားရုံတစ်ခုသို့ ပြောင်းပစ်လိုက်ပါသည် ။ (ခရီးသွားဈာနယ် မစ်ချလင်က ထိုပျော်ပွဲစားရုံကို ကြယ်တစ်ပွင့်ပေးပါသည် ။) တားတော့ငါးကင်မှာ အလွန်ကောင်းပါသည် ။ မာကွန်က ပို၍ ကောင်းပါသည် ။ သို့ရာတွင် ရှေးတုန်းကလို ဝက်အူချောင်းတော့ မရတော့ပါ။ ဝက်အူချောင်းနှင့် ရှေးတုန်းက ဈေးနှုန်းမှာ ပုံပြင်သဖွယ်မျှသာ ဖြစ်နေပါပြီ။ လူနှစ်ယောက် ညစာစားလျှင် ဒေါ်လာတစ်ရာကျပါသည် ။

“အကယ်၍ သင်သည် လူငယ်တစ်ယောက်အဖြစ် ပါရီမြို့ကြီးတွင် နေထိုင်နိုင်အောင် ကံကောင်းသူဖြစ်ခဲ့လျှင် သင့်ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဘယ်နေရာသို့ သွားသွား ပါရီသည် သင်နှင့် အတူရှိနေပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမူ ပါရီသည် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော စားသောက်ပွဲကြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည် ” ဟု တစ်ခါတွင် ဟဲမင်းဝေးက ရေးခဲ့ဖူးသည်

ကျွန်တော့်အဖို့ ကား ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော စားသောက်ပွဲကြီးသည် ပါရီမြို့၏ အဟောင်းဆုံး၊ သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးအပြင်ဘက် လမ်းလေးခွဆုံတွင် ရှိပါသည်။ ။ ထိုဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ ခြောက်ရာစုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့သော စိန့်ဂျာမိန်းဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ။ ဒုတိယပြင်သစ် လက်နက် နိုင်ငံတော်ကြီး လက်ထက်က နယ်စားကြီးဟော့စ်မန်းသည် ဤနေရာတွင် ရိပ်သာလမ်းမကြီး တစ်ခုကို ဖြတ်ဖောက်ခဲ့ပါသည်။ ။ ထိုနေရာတွင် ရိပ်သာလမ်းမကြီး တစ်ခုကို ဖြတ်ဖောက်ခဲ့ပါသည်။ ။ ထိုနေရာတွင် ကျွန်တော် မှတ်မိသရွေ့ ပါရီတွင် အကောင်းဆုံး (ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာတွင် အကောင်းဆုံးသော) ကမီးဆိုင် သုံးဆိုင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ။ ပထမကမီးဆိုင်မှာ ဖလိုရေ ကမီးဆိုင် (၁၉၆၅ ခုနှစ်) ဖြစ်ပြီး ဖြစ်တည်မှု ပဓာနဝါဒ၏ ဌာနချုပ်အဖြစ် ကျော်စောခဲ့ပါသည်။ ။ “အဲဒီ ကမီးဆိုင်ကလေးဟာ ကျွန်တော်တို့ အဖို့ အိမ်နှင့် အတူတူပဲ” ဟု ယန်းပေါဆုတ်က တစ်ခါက ပြောဖူးသည်။ ။ ဆီမွန်ဒီဗူးသည် “ဒုတိယလိင်” ဆိုသည့် စာအုပ် တချို့တစ်ဝက်ကို ဤကမီးဆိုင်ကလေးမှာ ပင် ရေးသွားခဲ့သည်။ ။ ကောင်းမွန်သည့် အကြောင်း တစ်ကြောင်းမှာ ဖလိုရီ ကမီးဆိုင်တွင် အေးအေးလူလူ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အထပ်ခိုးကလေး တစ်ထပ်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာ ဖလိုရီ ကမီးဆိုင်သည် အမြဲလိုလို နွေးထွေးနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။

၁၈၇၀ ပြည့်နှစ် တွင် ဂျာမနီက ဒုတိယ ပြင်သစ်နိုင်ငံတော်ကြီးကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည့် အခါတွင် စစ်ပြေးဒုက္ခသည် အများ အပြားသည် အယ်ဇေနယ်မှ ပါရီသို့ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ။ ထိုအထဲတွင် လဲနစ်လစ်ပဲဆိုသူ တစ်ဦးပါလာသည်။ ။ သူသည် ဖလိုရီကမီးနှင့် မျက်နှာချင်းဆို

င် ရိပ်သာလမ်းမကြီးတစ်ဖက်တွင် ကမီးဆိုင်ကလေး တစ်ဆိုင်ဖွင့်သည် ။ သူ့ဆိုင်က ကြွေပြားကပ်နံရံပေါ်တွင် အပူပိုင်းနံ့မှ အစိမ်းရောင် ၊ အပြာရောင်တို့ ပြိုးပြက်နေသည့် ငှက်ကလေးများကို တန်ဆာဆင်ထားသည် ။ သူ့ဆိုင်သည် ဂျာမနီဝက်အူချောင်းစစ်စစ် ကြိုက်သူများကမူ နာမည်ကြီးသလောက် မကောင်းဟု ဆိုကြသည် ။ မည်သို့ဖြစ်စေ ဂျာမနီဝက်အူချောင်းအစစ်ကို မစားဖူးသည့် နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်၏ ထင်မြင်ချက်အရဆိုလျှင် နာမည်ကြီးထိုက်ပါပေသည် ဟု ဆိုသည် ။ ပို၍ကောင်းသည် မှာ အယ်ဇေးရှင်း ဖြစ်သည် ။ သို့ရာတွင် အကောင်းဆုံးမှာ ကား တစ်ခွက်ထက်တစ်ခွက် ကြီးလာသော ခွက်ကြီးများ ဖြင့် လာချသည့် ဘီယာဖြစ်သည် ။ ပထမတွင် လစ်တာဝက် ဝင်သောခွက်ဖြင့် ချသည် ။ ထို့နောက် သုံးစိတ် လစ်တာဝင်သည့် ခွက်ဖြင့် ပေးသည် ။ နောက်ဆုံးတွင် တစ်လစ်တာဝင်သည့် မတ်ခွက်ကြီးဖြင့် လာချသည် ။

ထိုကမီး၏ အခြားသော စပယ်ရှယ် ပစ္စည်းမှာ နိုင်ငံရေး ဖြစ်သည် ။ ပြင်သစ်နိုင်ငံ လွှတ်တော်အဆောက်အအုံကြီးမှာ ကမီးဆိုင်နှင့် “ပြ” အနည်းငယ်အကွာ လမ်းမကြီးထိပ်တွင် ရှိသည် ။ လွှတ်တော်အမတ်များ သည် ဝမ်းဗိုက် ဖြည့်ခြင်းအမှု ၊ ဆွေးနွေးခြင်းအမှု နှင့် ခြေပုန်းခုတ်ခြင်း အမှုတို့ ကိုပြုလုပ်ရန် ဤကမီးဆိုင်သို့ ထုံးစံလိုလိုပင် အမြဲလာတတ်ကြသည် ။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များ အတွင်းက ထိုကမီးဆိုင်သို့ အမြဲလာတတ်သူ တစ်ယောက်မှာ ယခု ပြင်သစ်နိုင်ငံ သမ္မတကြီး ဖြစ်နေသည့် ဖရန်ဆွာမီတရောင်း ဖြစ်သည် ။ မိမိဖောက်သည် ထဲတွင် သမ္မတကြီးတစ်ဦး ပါသည် ဟု ကြွားဝါပြောနိုင်သော ကမီးဆိုင်တစ်ဆိုင်သည် မည်မျှကောင်းသည် ကို ထောက်ခံချက် ပေးစရာမလိုတော့ပါ။

မဟာ ကမီးဆိုင်ကြီး သုံးဆိုင်ထဲတွင် မဟာမဟာ အကျဆုံးဖြစ်သည့် ဒျူးမာဂျေ ကမီး(၁၈၇၅ ခုနှစ်) မှာ ထိုသုံးဆိုင်ထဲတွင် အသစ်ဆုံး နောက်

က်အကျဆုံး ဖြစ်သည် ။ ထိုကမ္ဘာဆိုင်မှာ အခံညားဆုံး၊ နွေးထွေးမှု အရှိဆုံးလည်း ဖြစ်ပါသည် ။ လဲနတ်လစ်ပံ၏ ကမ္ဘာဆိုင်က သင်ဘယ်လိုလူလဲဟု ကြည့်ပြီး ဖလိုရီကမ္ဘာဆိုင်က သင်ဘယ်လောက်သုံးနိုင်သလဲဟု စဉ်းစားနေစဉ် ဒျူးမာဂျေ ကမ္ဘာဆိုင်က သင်ဘယ်လို အစားအသောက်မျိုးကို ကြိုက်သလဲဟု သာ စဉ်းစားပါသည် ။

ဒျူးမာဂျေကမ္ဘာဆိုင်သည် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် ရှိသည် ။ ထူးဆန်းသည့် ထိုအမည်မှာ ကမ္ဘာဆိုင်အလယ်တွင် ရှိသည့် တရုတ်ကျောက်ရုပ်ကြီး နှစ်ရုပ်ကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။ ယနေ့အချိန်တွင် ဈေးနှုန်းများမှာ ကြောက်စရာ ကောင်းလှပါသည် ။ ကိုကာကိုလာ တစ်လုံး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ငါးဒေါ်လာ၊ ဘလတ်ဒီ မေရီ တစ်ပုလင်း ဆယ်ဒေါ်လာ ဖြစ်ပါသည် ။ သို့ရာတွင် နွေဦးပေါက် တစ်ညနေတွင် ဒျူးမာဂျေ ကမ္ဘာဆိုင်၏ အရှေ့ဘက် စင်္ကြံတွင် ထိုင်ပြီး ပွင့်သစ်တွေ ဝေနေသော ပန်းသီးပင်များ ၊ ဂမုန်းပန်းခင်းများ ၊ လိုင်းလတ်နှင်းပန်းခင်းများကို ကျော်၍ အလယ်ခေတ် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၏ ပြာဿဒ်များကို ငေးကြည့်လိုက်ရလျှင် ထိုသို့သော ရှုခင်းသည် ဘယ်လောက်ပေးရ ပေးရတန်သည် ဟု ထင်မိမည်သာ ဖြစ်ပါသည် ။

ယခုလောက် ဈေးနှုန်း မကြီးသေးသည့် ၁၉၄၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ တစ်ဝိုက်ကပင်လျှင် လစ်ပံနှင့် ဖလိုရေးစသည့် ကမ္ဘာများ သို့အခါကြီးရက်ကြီးများမှ သာ သွားနိုင်ခဲ့ကြသည် ။ အပျင်းပြေ သွားထိုင်ရုံလောက်ကမူ ရွှင်ယယ်၊ ဘိုနာပတ်၊ မာဘီလွန် စသည့် ဈေးပေါသည့် ကမ္ဘာဆိုင်များ ရှိသည် ။ စိန့်ဂျာမိန်း ရပ်ကွက်မှ ကမ္ဘာဆိုင်များ တွင် လူချမ်းသာတွေ အောင်မြင်ကြီးပွားသူတွေ ပြည့်နှက်နေသည့် တိုင် အနုပညာသည်တို့ ဗဟိုဌာနချုပ်မှာ မူ ဆိန်းမြစ် လက်ယာဘက်ကမ်းသို့ ပြန်ပြောင်းသွား ပြီဟု ယူဆရသည် ။

အသက်အရွယ် ရ လာပြီး ရှေးခတ်ကို ပြန်လွမ်းတတ်သူတို့ သည် ပါ
ရီကိုပြန်ရောက်၍ ရှေးကနှင့် မတူတော့ဘဲ ကမီးများ အသွင်ပြောင်းနေ
သည် ကို တွေ့ရသည် ဆိုလျှင် ဘာမျှအံ့ဩဖွယ် မရှိပါ။ ထိုသို့အသွင်
ပြောင်းသွားရန် အကြောင်းတွေ အများ ကြီးတွေ့ရမည် ဖြစ်သည် ။
ယင်းတို့ အနက် အကြောင်းတစ်ကြောင်းမှာ အခြားမဟုတ်ပါ။ ရှေးတုန်း
က ပါရီကမီးများ ခေတ်ကောင်းခဲ့ခြင်းမှာ လူနေသည့် တည်းခိုခန်းများ ၊
ဘော်ဒါများက အေးစက်ပြီး မှောင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည် ။ နောက်
တစ်ကြောင်းမှာ ကျောင်းတော်ကြီးများမှာ ဝင်ကြေးတွေ များ လွန်းလှ
သဖြင့် ကမီးဆိုင်များ တွင် ပညာသင်ရသည် ကို
သဘောကျကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည် ။ သို့တိုင် ကျွန်တော်၏ ပါရီနှစ်
အနှစ်လေးဆယ်မြောက် ကမီးဆိုင်သံသရာကို ကမီးဒီလာ မေရီတွင် ကျ
င်းပပါသည် ။ ယခင်က ရှိခဲ့သော ရွှေငါးကန် ကလေးနှင့် စစ်တုရင်ခုံက
လေးတို့ မရှိတော့သည့် တိုင် ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုသည့် ဟိုတယ်နှင့်
နီးသည့် ကမီးဖြစ်ပါသည် ။ စာပေ အစဉ်အလာလည်း အနည်းအကျဉ်း
ရှိသည့် နေရာ ဖြစ်ပါသည် ။ ထိုကမီး ဆိုင်ကလေးတွင် စာရေးဆရာ
ဆောဘဲလိုး လာနေကျ ဖြစ်ပါသည် ။ ဝီလီယံဖော့ကနာလည်း လာ၍
သောက်နေကျ ဖြစ်ပါသည် ။ ပန်းချီဆရာ ဂျနာဘန်းသည် လည်း လာ
သောက်နေကျ ဖြစ်ပါသည် ။ ပန်းချီဆရာ ဂျနာဘန်းသည် လည်း လာ
ဤနေရာတွင် ပန်းချီကားတွေ အများ ကြီး ဆွဲသွားဖူးပါသည် ။ တစ်ခါ
တွင် ပန်းချီဆရာဘန်းကို ဘယ်လိုထင်သနည်းဟု ပိုင်ရှင်အမျိုးသမီး
အား မေးသည့် အခါတွင် သူ့အမည်ကို တစ်ခါမျှ မကြားဖူးဘူးဟု
ဖြေခဲ့ပါသည် ။ သို့ရာတွင် အေးမြနေသည့် ပိုမာရီ အရက်ချိုကား တော်
တော် ကောင်းပါသည် ။

ဟဲမင်းဝေးက ပါရီသည် ပြောင်းရွှေ့၍ ရသော စားသောက်ပွဲကြီးဟု

ပြောခဲ့ပါသည် ။ ထိုစကားသည် တော်တော်မှန်သော သစ္စာစကား ဖြစ်ပါသည် ။ ပါရီသည် အများကြီးပြောင်းနေပါပြီ။ သို့ရာတွင် ပြောင်း ရွေ့၍ ရသော စားသောက်ပွဲကြီးကိုကား ယခုတိုင် ကျင်းပနိုင်ပါသေးသ ည် ။

ရည်ညွှန်း။ Time, May 21, 1990 မှ Otto, Friedrich ၏
The Great Cafe's of Paris ကို ပြန်ဆိုသည် ။